

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

שם הקורס: **מבוא לתלמוד הבבלי**

שנה"ל תשע"ח

שם המרצה: **יצחק רונס**

היקף שעות: **קורס סמסטריאלי**

דרישת קדם: **אין**

תוכן ומטרות הקורס:

מטרת הקורס היא הכרת שאלות היסוד המרכזיות בחקר התלמוד הבבלי. הקורס יעסוק בהכרת שאלות יסוד שונות ויבחן סוגיות מרכזיות הנוגעות להתהוות התלמוד (שאלת תקופת החיבור, מטרות העורכים, דרכי הביצוע וכו') ולדרכי המסירה (לימוד בע"פ; כתבי יד דפוסים ראשונים). במהלך הקורס נכיר גם צדדים היסטוריים שונים שעומדים ברקע לימוד התורה בבבל בדורות השונים מימי האמוראים ועד לתקופת הגאונים.

יחידות הוראה בקורס

1. לימוד התורה בבבל בתקופת התלמוד – התפתחות הישיבות המרכזיות.
2. דרכי הלימוד וההוראה בבבל – בין תקופת האמוראים לתקופת הגאונים - ראש כלה; ריש גלותא וכו'
3. עריכת התלמוד – באיזה תקופה נכתבו קטעי הסתמא – הכרת שיטות החוקרים
4. הסמכות ההלכתית של התלמוד הבבלי
5. התלמוד הירושלמי - זמן ומקום עריכתו; בין הבבלי לירושלמי
6. האגדה בתלמוד - זמני חיבורם וההבדלים שביניהם
- 7.

דרישות הקורס

מטלות 70 אחוז

מבחן סופי - 30 אחוז

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3

ת"ד 1106, רחובות 76110

טלפון: 08-9485662

פקס: 08-9485686

דוא"ל: sima-c@mor.ac.il

דרכי התקשרות עם המרצה

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"נ אפרים

מיקוד 44814

טלפון: 03-9061301

פקס: 03-9061342

דוא"ל: dekan@orot.ac.il

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

yroneess@gmail.com

ביבליוגרפיה

ספרי מבואות:

1. אלבק, ח., מבוא לתלמודים, תל-אביב תשכ"ט
2. אפשטיין, י.נ., מבואות לספרות האמוראים, ירושלים – תל-אביב תשכ"ג
3. דה-פריס, ב., מבוא לתלמוד, תל אביב תשכ"ב
5. מלמד, ע.צ., פרקי מבוא לספרות התלמוד, ירושלים תש"ג
6. האוניברסיטה הפתוחה, מבוא לתורה שבעל פה, תל-אביב תשנ"א, יחידות 1-4

ספרים ומאמרים:

1. אלבק, ח., מחקרים בברייתא ובתוספתא ויחסן לתלמוד, ירושלים תש"ל
2. אלבק, ח., 'סוף ההוראה וסיום התלמוד', י"ל מימון (עורך), **סיני - ספר יובל**, ירושלים תש"ח, עמ' עג-עט
3. אסף, ש., תקופת הגאונים וספרותה, ירושלים תשט"ו
4. ברודי, י., "לתיארוך החלקים הסתמיים של התלמוד הבבלי", סידרא, כד-כה (תשע), עמ' 71-81
5. גפני, י., יהודי בבל בתקופת התלמוד, ירושלים תשנ"א, עמ' 177-184
6. הלבני, ד., "עיונים בהתהוות התלמוד", סידרא, כ (תשס"ה), עמ' 69-78
7. הרשקוביץ, ש., 'מבוא לתורה שבעל-פה', **מרחבים**, ג (תשמ"ח), עמ' 176-288
8. זוסמן, י., "שוב לירושלמי נזיקין", מחקרי תלמוד, א (תש"ן), עמ' 133-55
9. לוין, ב.מ., רבנן סבוראי ותלמודם, ירושלים תרצ"ז
10. ליברמן, ש., תלמודה של קיסרין, ירושלים תרצ"א
11. פרידמן, ש.י., "להתהוות שינויי הגירסאות בתלמוד הבבלי", סידרא, ז (תשנ"א), 67-83

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
 ת"ד 1106, רחובות 76110
 טלפון: 08-9485662
 פקס: 08-9485686
 דוא"ל: sima-c@mor.ac.il

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"נ אפרים
 מיקוד 44814
 טלפון: 03-9061301
 פקס: 03-9061342
 דוא"ל: dekan@orot.ac.il

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

12. פרידמן, ש.י., "פרק האשה רבה בבבלי, בצירוף מבוא כללי על דרך חקר הסוגיא", מחקרים ומקורות, א (תשל"ח), עמ' 284-308

13. רוזנטל, ד., " מסורות ארץ-ישראליות ודרך לבבלי", קתדרה, 92 (תשנ"ט), עמ' 7-48

12. היינמן, י., אגדות ותולדותיהן, ירושלים

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
ת"ד 1106, רחובות 76110
טלפון: 08-9485662
פקס: 08-9485686
דוא"ל: sima-c@mor.ac.il

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"ג אפרים
מיקוד 44814
טלפון: 03-9061301
פקס: 03-9061342
דוא"ל: dekan@orot.ac.il